

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

"ตลาดทุน" เป็นองค์ประกอบสำคัญในตลาดการเงินและระบบเศรษฐกิจ กลไกการทำงานของตลาดทุนจะช่วยจัดสรรเงินจากผู้ที่มั่งคั่งหรือผู้ที่มีเงินออม ไปยังผู้ที่ขาดแคลนเงินทุน เพื่อให้เงินเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถให้ผลตอบแทนแก่ผู้ที่มีเงินลงทุนได้ในอัตราที่สูงด้วย ซึ่งเป็นการเพิ่มทางเลือกสำหรับผู้ที่มีเงินออม นอกเหนือจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงิน ที่ขณะนี้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากได้ลดต่ำลงอย่างมาก ทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับนั้นอยู่ในระดับต่ำ โดยวิธีหนึ่งที่ต้องการเงินลงทุนจะสามารถระดมทุนได้ก็คือ การออกหลักทรัพย์เพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้ที่มีเงินออม ซึ่งธุรกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นในตลาดแรก หลังจากนั้น ผู้ลงทุนสามารถนำหลักทรัพย์ที่ถือครองอยู่ไปทำการซื้อขายในตลาดรอง หรือที่เรียกกันว่า "ตลาดหลักทรัพย์" ซึ่งจะช่วยให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนมือผู้ถือหลักทรัพย์ และหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องมากที่สุดในตลาดก็คือหลักทรัพย์ประเภท หุ้นสามัญ

หลักทรัพย์ประเภท หุ้นสามัญ ก็คือหลักทรัพย์ที่ออกโดยบริษัทที่ต้องการเงินทุน เสนอขายหุ้นสามัญต่อผู้ที่มีเงินออม ซึ่งธุรกรรมดังกล่าวนี้ จะเกิดขึ้นในตลาดแรก โดยหุ้นสามัญที่มีการเสนอขาย จะมีการกำหนดราคาตามความเหมาะสมในแต่ละบริษัทที่แตกต่างกันไป ฉะนั้นหุ้นสามัญของแต่ละบริษัทออกมาเสนอขายเพื่อวัตถุประสงค์ในการต้องการเงินทุนก็จะมีราคาไม่เท่ากัน ราคาหุ้นสามัญจึงเป็นตัวสะท้อนมูลค่าของบริษัทที่ออกหุ้นสามัญตัวนั้น ได้เป็นอย่างดี และเมื่อหุ้นสามัญมีการนำมาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นตลาดรองที่ทำหน้าที่ในการสร้างสภาพคล่องให้แก่หลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดแรก ราคาจะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามสภาวะตลาดหรือตามอุปสงค์และอุปทานของหุ้นสามัญตัวนั้น โดยปัจจัยที่ส่งผลให้อุปสงค์และอุปทานเปลี่ยนแปลงไปย่อมขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหุ้นสามัญตัวนั้นเป็นหลัก เพราะราคาของหุ้นสามัญเป็นตัวสะท้อนมูลค่าของบริษัทดังที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยถ้าผลการดำเนินงานของบริษัทดังกล่าวออกมาดี หุ้นสามัญที่บริษัทออกจำหน่ายก็ย่อมมีมูลค่าที่เพิ่มขึ้นด้วยหรือราคาหุ้นสามัญจะมีการปรับตัวขึ้น แต่ถ้าผลการดำเนินงานของบริษัทดังกล่าวออกมาไม่ดี ราคาหุ้นสามัญนั้นก็ปรับตัวลดลง แต่ในสภาวะของตลาดหลักทรัพย์ในปัจจุบันมีความผันผวนอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นสามัญต่างๆ มิได้มาจากปัจจัยพื้นฐานของบริษัทที่ออกหุ้นสามัญตัวนั้นเพียงอย่างเดียว หากแต่มี

ปัจจัยต่างๆมากมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงราคาของหุ้นสามัญ ไม่ว่าจะเป็นทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ จากภายในประเทศและภายนอกประเทศ ปัจจัยทางการเมือง รวมทั้งปัจจัยต่างๆ อื่นๆ อีกมากมายที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

ฉะนั้นการศึกษาในครั้งนี้ จึงเป็นการวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นสามัญที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยจะทำการศึกษาเฉพาะราคาหุ้นสามัญของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าการซื้อขายเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดเมื่อเทียบกับมูลค่าการซื้อขายโดยรวมของกลุ่มธนาคารและกลุ่มธุรกิจการเกษตร (ดูตารางที่ 1.1 และ 1.2) และการเคลื่อนไหวราคาหุ้นสามัญของบริษัททั้งสองมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันกับดัชนีราคาหุ้นสามัญของกลุ่มธนาคารและกลุ่มธุรกิจการเกษตร (ดูภาพที่ 1.1 และ 1.2) ทำให้หุ้นสามัญของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) สามารถใช้เป็นตัวแทนของกลุ่มธนาคารและกลุ่มธุรกิจการเกษตรได้ ตลอดจนหลักทรัพย์ทั้งสองเป็นหลักทรัพย์ในภาคอุตสาหกรรมการเงินและภาคการผลิต ซึ่งเป็นภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญและมีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงเหมาะที่จะนำมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาหุ้นสามัญของบริษัททั้งสอง เพื่อให้ผู้มีเงินออมที่จะประสงค์ลงทุนในหุ้นสามัญทั้งสองบริษัทดังกล่าว หรือผู้มีเงินออมที่ประสงค์ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทอื่นๆ ที่อยู่ในกลุ่มภาคการเงินหรือกลุ่มภาคการผลิต ได้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นสามัญนั้นเป็นอย่างดี เพื่อให้เงินทุนของผู้มีเงินอมนำไปลงทุนในหุ้นสามัญนั้นเกิดประโยชน์ที่แท้จริง และทำให้กลไกการทำงานของตลาดทุนมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาาระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ยั่งยืน

ตารางที่ 1.1 สัดส่วนปริมาณมูลค่าการซื้อขายของหุ้นสามัญแต่ละหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารเทียบกับปริมาณมูลค่าการซื้อขายโดยรวมของกลุ่มธนาคาร(เฉพาะกระดานหลัก) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2548

หลักทรัพย์ ในกลุ่มธนาคาร	มูลค่าการซื้อขาย (ล้านบาท)	สัดส่วนมูลค่าการซื้อขายเทียบกับมูลค่าการ ซื้อขายของกลุ่มธนาคารโดยรวม (ร้อยละ)
BAY	246,296.96	8.19
BBC	6,219.97	0.21
BBL	588,863.56	19.58
BMB	10,104.12	0.34
BT	70,786.70	2.35
DTDB	57,250.53	1.90
FBCB	10,735.06	0.36
IFCT	92,689.48	3.08
KBANK	530,444.00	17.64
KK	1,796.45	0.06
KTB	460,566.84	15.32
SCB	335,263.69	11.15
SCBT	13,492.26	0.45
SCIB	138,681.54	4.61
TBANK	472.60	0.02
TISCO	4,378.15	0.15
TMB	351,284.04	11.68
UOBR	417.80	0.01
UOBT	87,533.61	2.91
Total	3,007,277.35	100.00

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

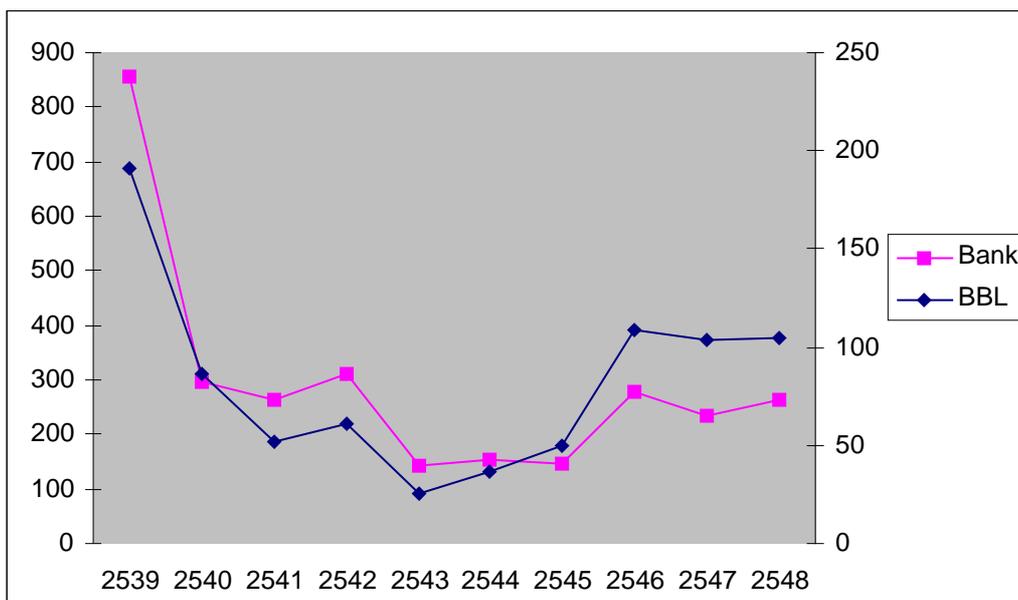
ตารางที่ 1.2 สัดส่วนปริมาณมูลค่าการซื้อขายของหุ้นสามัญแต่ละหลักทรัพย์ในกลุ่มธุรกิจการ
เกษตรเทียบกับปริมาณมูลค่าการซื้อขายโดยรวมของกลุ่มธุรกิจการเกษตร(เฉพาะ
กระดานหลัก) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2548

หลักทรัพย์ในกลุ่มธุรกิจการ เกษตร	มูลค่าการซื้อขาย (ล้านบาท)	สัดส่วนมูลค่าการซื้อขายเทียบกับมูลค่าการซื้อขาย ของกลุ่มธุรกิจการเกษตรโดยรวม (ร้อยละ)
ASIAN	4,355.59	2.28
BAP	119.17	0.06
BKP	352.62	0.18
CFRESH	5,407.46	2.83
CHOTI	1,133.54	0.59
CM	1,072.12	0.56
CPF	109,987.81	57.50
CPI	2,613.32	1.37
CPNE	95.96	0.05
GFPT	27,856.26	14.56
LEE	6,535.10	3.42
PPC	386.40	0.20
PRG	658.99	0.34
RANCH	94.28	0.05
SH	93.03	0.05
SSF	3,885.19	2.03
STA	19,403.66	10.14
TAF	104.56	0.05
TFC	47.81	0.02
TLUXE	737.32	0.39

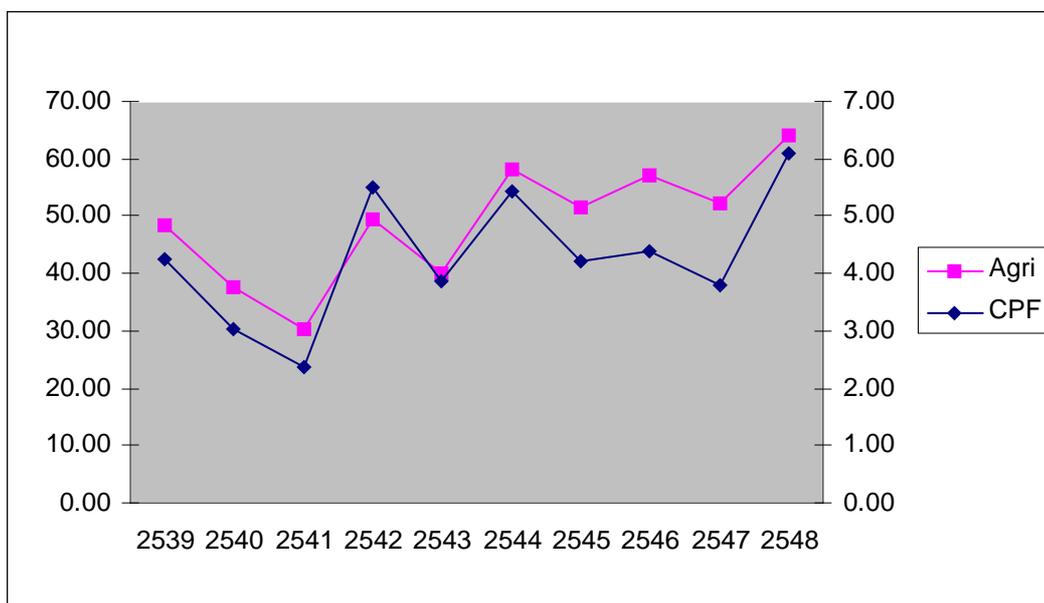
ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

หลักทรัพย์ในกลุ่มธุรกิจ การเกษตร	มูลค่าการซื้อขาย (ล้านบาท)	สัดส่วนมูลค่าการซื้อขายเทียบกับมูลค่าการซื้อขาย ของกลุ่มธุรกิจการเกษตรโดยรวม (ร้อยละ)
TRS	369.34	0.19
TRUBB	1,884.43	0.99
UPOIC	1,275.22	0.67
UVAN	2,829.99	1.48
Total	191,299.16	100.00

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 1.1 แสดงการเคลื่อนไหวดัชนีราคาหุ้นสามัญกลุ่มธนาคาร (Bank) และราคาหุ้นสามัญของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BBL) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2548

ภาพที่ 1.2 แสดงการเคลื่อนไหวดัชนีราคาหุ้นสามัญกลุ่มธุรกิจการเกษตร (Agri) และราคาหุ้นสามัญของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) (CPF) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2548

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ ออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเคลื่อนไหวราคาหุ้นสามัญของ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)
2. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นสามัญของ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)
3. เปรียบเทียบผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นสามัญของ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้ที่มีเงินออมที่ประสงค์จะนำเงินมาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ สามารถเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นสามัญของภาคการเงินและภาคการผลิตที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น และเป็นการพัฒนาความรู้ของผู้ลงทุน ที่เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้กลไกการทำงานของ ตลาดหลักทรัพย์มีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างความน่าเชื่อถือในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ นำไปสู่การพัฒนาตลาดทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาถึงสาเหตุการเปลี่ยนแปลงในราคาหุ้นสามัญของการวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) โดยปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในที่นี่ จะประกอบไปด้วย ปัจจัยพื้นฐานของบริษัท ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางจิตวิทยา ทำการศึกษาตั้งแต่ มกราคม พ.ศ. 2539 – ธันวาคม พ.ศ. 2548 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายเดือน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าว สภาวะตลาดมีการเปลี่ยนแปลงไปในหลายสภาวะด้วยกัน กล่าวคือ ตลาดเริ่มเข้าสู่ภาวะซบเซา หลังจากได้มีการปรับตัวขึ้นไปถึงหนึ่งพันกว่าจุด ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2539 – ปี พ.ศ. 2540 และเริ่มค่อยๆ กลับมาฟื้นตัว ในปี พ.ศ. 2541 ทำให้การศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงในราคาหุ้นสามัญ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าสนใจ